

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/23-13292
Otsuse kuupäev 03.02.2024
Komisjoni koosseis Mihkel Kivisalu

Tarbija
Kaupleja AS Lasita Aken (10164470)

Tarbija nõue Tarbija soovib saada õige mõõduga aknaid või siis raha tagasi.

Resolutsioon:

1. Rahuldada tarbija avaldus. Kaupleja peab asendama aknad omal kulul.
2. Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija tellis 3 akent Lasita Aken AS käest. Toimus kontrollmõõtmine. See oli teenus, mille eest tarbija maksis.

Tarbija sõlmis kauplejaga akende valmistamise lepingu 21.03.2023. Arve summa 6386,21 eurot on tasutud täies ulatuses.

Kui aknad toodi kohale, siis selgus, et valgusruutude mõõdud olid valed.

Tegu on vanema kortermajaga, mis asub miljööväertuslikus piirkonnas.

Mõõtmise ajal oli kauplejale räägitud, et mõõte muuta ei tohi, kuna hoone asub miljööväertuslikus piirkonnas.

Aknaid sai kauplejale tagastatud.

Kaupleja omalt poolt vigu ei tunnista. Nende sõnul pole nad sellest, mis mõõdud peavad olema kursis ja see pole kuskil lepingus fikseeritud.

Tarbija pakkus kauplejale erinevaid lahenduse variante, kuid kaupleja ei olnud nõus.

Tarbija soovib saada õige mõõduga aknaid või siis raha tagasi.

Kaupleja seisukoht:

Lasita Aken AS poolsed selgitused tavakirjas: Kui aknad toodi kohale, siis selgus, et valgusruutude mõõdud olid valed. Tellimuse kinnituse teenuste real pos.3 on selgelt kirjeldatud müüdud teenus: „Ettevalmistatud ava kontrollmõõtmine“. See tähendab, et Lasita Aken AS mõõdab akende paigalduseks ette nähtud ava gabariitmõõdud ning veendub seeläbi, et müüdav avatäide sobib avasse paigaldamiseks. Toodete käelisused, värvitoon, käepidemete mudel ning värvitoon, vertikaalsete ja horisontaalsete impostide asukohad valib ja kinnitab Tellija vastavalt oma soovidele enamasti kas kirjalikult esitatud projektidokumentatsiooni või mõne muu eskiisi põhjal. Nende puudumisel lepitakse toodetega seotud detailid kokku hiljemalt tellimuse kinnituse etapis. Valgusavade laiusavade mõõdud ja jaotused kujundatakse vastavalt Tellija soovile nagu kõik muudki eelpoolkirjeldatud detailid. Andmete õigsust on Tellija tellimuse kinnituse ja müügilepingu allkirjastamisega kinnitanud,. Tegu on vanema kortermajaga, aadressil Tähe 22 Tartu linn, mis asub miljöövärtuslikus piirkonnas. Mõõtmise ajal oli räägitud, et mõõte muuta ei tohi, kuna hoone asub miljöövärtuslikus piirkonnas. Aknaid sai firmale tagastatud. „Mõõtmise ajal oli räägitud, et mõõte muuta ei tohi“ Jääb ebaselgeks, millistest mõõtudest jutt käib, sest mingeid sisendeid mõõtude osas Tellijalt laekunud ei ole. Valgusavade mõõdud on Tellijale alates pakkumise staadiumist näha. Kliendil on olnud alati võimalus valgusavade mõõtude osas kaasa rääkida. Aknad ei saanud jääda korterisse ja Lasita Aken AS oli nõus avatäited oma laoruumis hoiustama kuni kliendi kaebus saab lahendatud. Lasita Aken AS käsitleb aknaid jätkuvalt tellija omandina ning Tellija omalt poolt ei ole ei suulisel ega ka kirjalikult viisil andnud selgesõnaliselt mõista, et loobub omandist Lasita Aken AS-i kasuks. Firma omalt poolt vigu ei tunnista. Nende sõnul pole nad sellest, mis mõõdud peavad olema kursis ja see pole kuskil lepingus fikseeritud. Nad ei vastuta selle eest? Samas mõõtmiste eest oleme raha lepingu alusel neile maksnud. Väidavad, et meie kirjutasime lepingule alla, kus oli ka joonis koos mõõtudega ja me pidime selle ise üle kontrollima.

Kuna ei tegele ei mina ega minu abikaasa ehitusega, pole osanud me sellega arvestada. Lepingus samuti pole kirjas, et me vastutame mõõtmise eest ise. Sel juhul tekib ka küsimus, et milleks me siis mõõtmise eest üldse maksma pidime. Olen arvestanud, et tegu on usaldusväärse ja pika staažiga firmaga, usaldasin, et nende töö on korrektne. Pakutud on mitu lahendust, näiteks seda, et müüme ise juba tehtud aknaid, tellime uued oma hinnaga, tellime uued aknad, kuid kasutakse juba valmis tehtud raame. Praegu pakutakse viimase lahenduse näol, et peaksime maksma juurde 2 361,42 EUR Arve nr 221915.3 30.08.2023.a. Juures on uus joonis, kus võetud arvesse uued, samuti valed mõõdud. Firma esindaja saatis spetsialisti, kes aknamõõdud kontrollis. Korrigeeritud mõõte pole saadetud. Klient tellis avade kontrollmõõtmise. Teostame kontrollmõõtmist, et toodetav avatäide sobiks avaga. Me ei nõustu väitega, et klient ei tea ehitusest midagi ja ei oska aknamõõte kontrollida, sest uuel pakutud lahendusel suutis klient erinevuse tema enda soovist tuvastada. Põhjusel, et klient suutis tellimisel valida akna profiili, värvi, heli summutava klaasi, käelisuse jms ning tuvastada soovile mittevastavused uues pakkumises, on Lasita Aken AS seisukohal, et impostide mitesobiv jaotus tulenes kliendi selgesõnalisest sooviväljendusest. Järeldame, et lepingut ning tellimuse kinnitust allkirjastades ei kontrollinud klient üle, kas tellitud aknad vastavad tema soovile. Maja miljöövärtuslikus piirkonnas asumisega seotud piirangutest teab vaid klient ja peab nende piirangutega oma tellimuses arvestama. Mõõtja hindas Tähe 22 fassaadi väliselt vaatlusel, et erinevad elanikud on kasutanud erinevaid materjale (puit-, plastik-, puit-alumiiniumaknad) ja erinevaid käelisuse ning impostide jaotusi, seega ei osanud me hinnapakumise tegemisel arvestada tellija erisoovidega, mis ilmnesisid alles siis kui tooted olid juba paigaldamiseks kliendi korterisse Lasita Aken AS-i poolt kohale toodud. 1) Klient on

tellimuse kinnitusega tutvunud ja tellimuse allkirjastanud. Tellija soov oli meile arusaadav ja meil ei tekkinud mingit kahtlust, et Tellija mõtles teisiti kui end väljendas. Tootsime aknad Tellija allkirjastatud sooviväljenduse järgi. 2) Aknad on kliendi omand, „Ma neid aknaid ei taha“ vms väljend ei ole siduv, sest sellega pole selgesõnaliselt antud märku, et klient loobub akendest just nimelt Lasita Aken AS-i kasuks. 3) Miljööväärtuslikus piirkonnas asuva hoone avatäidete vahetamise raames on Tellija kohustus teada sellega seotud piiranguid ja piirangute kohta käiva info edastamine avatäidete tootjale. Avatäidete tootja toodab avatäited vastavalt Tellija poolt antud sisendile. Välja arvatud toodete gabariitmõõdud, mille kontrollimiseks on tellimuse kinnituses Tellijale müüdud teenus: Pos 3 Mõõtmine.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel. Komisjon tutvunud asjas esitatud materjalidega, leiab, et tarbija avaldus (lepingust taganemine või asja asendamine) tuleb rahuldada.

Töövõtulepinguga kohustub võlaõigusseaduse (VÕS) § 635 lg 1 järgi töövõtja valmistama või muutama asja või saavutama teenuse osutamisega muu kokkulepitud tulemuse (töö), tellija kohustub maksma selle eest tasu. Tarbijatöövõtuleping on oma majandus- või kutsetegevuses tegutseva töövõtja ja tarbijast tellija vaheline töövõtuleping, mille esemeks on teenuse osutamine tarbija vallasasja suhtes, samuti tarbijale vallasasja valmistamine või tootmine (VÕS § 635 lg 4). Seega on tarbijatöövõtuleping poolte vahel sõlmitud tarbijatöövõtt, mille sisuks oli 4 akna tellimine. Aknad objektile ei sobinud.

Asjas esitatud materjalide kohaselt nähtub, et pooled vaidlevad asjaolu üle, et kas aknad olid õigete mõõtudega ja kes puuduste eest vastutab. Tarbija on esitanud seisukoha, et kaupleja oleks pidanud teda suunama ning kontrolli mõõdistamisel esile tooma, et aknad ei sobi objektile. Kaupleja sellega ei nõustu.

Tarbija soovib lepingust taganeda või aknad asendada.

VÕS § 641 lg 1 kohaselt peab töö vastama lepingutingimustele. Lepingutingimustele peavad vastama ka töö juurde kuuluvad dokumendid. Sama sätte lõike 2 kohaselt töö ei vasta muu hulgas lepingutingimustele, kui: 1) töö ei ole kokkulepitud omadusi; 2) kokkuleppe puudumisel töö omaduste kohta ei sobi töö teatud otstarbeks, milleks tellija seda vajab ja mida töövõtja lepingu sõlmimise ajal teadis või pidi teadma, kui tellija võis mõistlikult tugineda töövõtja erialastele oskustele või teadmistele, muul juhul aga otstarbeks, milleks seda liiki tööd tavaliselt kasutatakse.

Käesoleval juhul olid aknad vales mõõdus ning objektile ei sobinud. Seega ei vasta töö lepingutingimustele.

Riigikohus on lahendis nr 2-15-8204/113 märkinud, et töövõtja, kellel tuleb oma töö teha kolmandate isikute koostatud plaanide alusel, peab kontrollima, kas need plaanid on sobivaks aluseks tema töödele ning puuduste korral neist tellijat teavitama. Üldjuhul tuleb töövõtjal töö tegemisel arvestada töövõtulepingusse märgitust laiemate kohustustega. Muu hulgas peab töövõtja tegema oma töö kehtivatest õigusaktidest, tehnilistest normidest ja standarditest lähtudes, et tagada töö vastavus keskmisele kvaliteedile. Töövõtja kõrgema hoolsusstandardi sätestab ka VÕS § 641

lg 3, mis kohaldub olukorras, kus tellija juhise puudused ja selle kahjulikud tagajärjed ilmnevad pärast töö juhusliku hävimise ja kahjustumise riisiko üleminekut tellijale.

Antud juhul leiab komisjon, et kuivõrd tarbijal ei ole ekspertteadmisi ehitusvaldkonnas ning tegemist on tarbijatöövõtuga ja tööd teostati tarbija plaanide alusel, siis lasus kauplejal täiendav kohustus kontrollida, kas plaanid vastavad tegelikkusele. Teisisõnu kas akende mõõdud on sobivad antud objektile. Asjaoludest nähtuvalt kaupleja kõrgemat hoolsusstandardit ei täitnud ja tellijale tähelepanu ei ole juhitud tema koostatud plaanides olevatest vigadest. Tarbija ei pea teadma täiendavalt erinevaid ehitusalaseid mõisteid ning nende seost projektis ja paigaldamisel.

Töövõtja ei saa vastutusest vabanemiseks tugineda projektis sisalduvatele vigadele, kui ta projekti järgi ehitades rikuks ehitamist reguleerivaid õigusakte, millest kõrvalekaldumine ei ole lubatud, eelkõige kui ehitis, ehitamine ja ehituse kasutamine ei ole ohutud (vt ka Riigikohtu 28. veebruari 2012. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-177-11, p 13). Viimaks ka kaupleja argument miljööväärtusliku objekti nõuete osas ei oleks korrektne, kuivõrd ka kaupleja ise peab antud õigusakte järgmina ning nendest olema teadlik. Sellist kohustust ei saa panna ainuüksi tarbijale.

Olukorras, kus töö on enne valmimist muutunud tellija juhise tõttu teostamatuks ja töövõtja on tellija juhist piisavalt kontrollinud (VÕS § 641 lg 3), kohaldub VÕS § 653, mille järgi võib töövõtja lepingu üles öelda ja nõuda tehtud tööle vastavat tasu osa ja tasus mittesisalduvate kulude hüvitamist. Kui töövõtja väidab, et projekt on puudustega, mis ei võimalda tööd nõuetekohaselt teha, peab ta seda TsMS § 230 lg 1 järgi tõendama. Seega isegi kui lähtuda sellest, et hageja oli hankemenetluses piisavalt hoolas, peab ta tõendama, et kokkulepitud tööd ei olnud võimalik teha kostja juhise tõttu (RKO 2-15-8204). Antud juhul ei nähtu esitatud materjalidest, et kaupleja oleks tarbijale täiendavalt viidanud, et tema projekt ei ole korrektne ja selles mõõdus aknad ei sobi. Veelgi enam olukorras, kus kaupleja täiendavalt ka teostas mõõdistamisi.

Töövõtulepingust taganemisel on vajalik esmalt anda kauplejale mõistlik võimalus oma viga parandada.

VÕS § 646 sätestab, et kui töö ei vasta lepingutingimustele, võib tellija nõuda töövõtjalt töö parandamist või uue töö tegemist, kui sellega ei põhjustata töövõtjale ebamõistlikke kulusid või põhjendamatuid ebamugavusi, arvestades muu hulgas asja väärtust ja lepingutingimustele mittevastavuse olulisust. Töövõtja võib töö parandamise asemel teha lepingutingimustele vastava uue töö. Seega esimesel juhul oleks tarbijal õigus nõuda asja parandamist/asendamist.

Riigikohus on lahendis nr 2-18-13432/108 märkinud, et töö lepingutingimustele mittevastavuse korral saaks VÕS § 116 lg 2 p 1 olla kohaldatav lepingust taganemise alusena juhul, kui lepingu eesmärgi saavutamine on rikkumise tõttu sisuliselt nurjunud, st selle eesmärk on jäänud suures osas saavutamata ega ole eeldatavalt enam saavutatav ja selle tagajärjel teise poole huvi kaotus lepingu vastu pidi olema lepingut rikkunud poolele objektiivselt ettenähtav. Komisjoni hinnangul on antud juhul VÕS § 116 kohaldatav, kuna lepingu eesmärgi saavutamine saavutamata ehk kaupleja töödega sisuliselt nõuetekohaselt töid ei lõpetanud ning tehtud tööd on vaja lahti võtta ja ümber teha ning töö osad osaliselt asendada. Riigikohus on lahendis nr 3-2-1-145-14 märkinud, et töövõtulepingu puhul tuleb lisaks VÕS §-s 116 sätestatule arvestada VÕS §-ga 647 kui erisättega. VÕS § 647 lg 3 sõnastus annab võimaluse lugeda rikkumine oluliseks ka juhul, „kui [töövõtja] ei tee seda [parandamist] mõistliku aja jooksul pärast talle lepingutingimustele mittevastavusest teatamist". Seega on tellija taganemisõiguse hindamisel keskseks küsimuseks, kas ja millal on

töövõtja tellijat taganemise aluseks olevatest puudustest teavitanud ning kas töövõtja parandas vastavad puudused mõistliku aja jooksul pärast talle lepingutingimustele mittevastavusest teatamist.

VÕS § 647 lg-le 3 vastav asjaolu, et töövõtja ei parandanud puuduseid mõistliku aja jooksul pärast talle lepingutingimustele mittevastavusest teatamist, võib anda aluse ühtlasi ka VÕS § 116 lg 2 p 4 kohaldamiseks. Viidatud sätte järgi on olulise lepingurikkumisega, mis õigustab lepingust taganemist täiendavat tähtaega andmata, tegemist ka juhul, kui kohustuse rikkumine annab kahjustatud lepingupoolele mõistliku põhjuse eeldada, et teine lepingupool ei täida kohustusi ka edaspidi.

Juhul kui täiendav lepingu täitmise nõue ebaõnnestub, on tarbijal alternatiivselt õigus ka lepingust taganeda.

VÕS § 116 lg-s 1 toodud lepingust taganemise üldnormi kohaselt on taganemise õigustatud juhul, kui teine lepingupool on lepingulist kohustust oluliselt rikkunud. Lepingust taganemise korral võib VÕS § 189 lg 1 alusel kumbki lepingupool nõuda tema poolt lepingu alusel üleantu tagastamist.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu

/allkirjastatud digitaalselt/